

Valget i Zimbabwe - quick and dirty!

Pressemeddelelse: Afrika Kontakt 1. august 2013, København.

Det store spørgsmål på alles læber i forhold til valget i Zimbabwe i går var: "Vil det blive frit og fair?" Politikere, Zimbabwes valgkommission, politiske kommentatorer, valgobservatører og journalister har stået i kø for udtale sig om, hvorvidt valget ville blive fair og frit for alle at deltage i. Men mange glemmer at forholde sig til, at en valghandling ikke kan ses isoleret, men skal ses i den kontekst, hvor den gennemføres. Så derfor burde vi snarere spørge: "Er Zimbabwe et frit og fair demokrati?"

Afrika Kontakt samarbejder med forskellige partnerorganisationer i Zimbabwe, og vores svar på dette spørgsmål er et rungende NEJ! Det forrige valg i 2008 blev stjålet af Robert Mugabe, som sidenhen har brugt og misbrugt sin kontrol over sikkerhedsstyrkerne, politiet og medierne til fortsat at undertrykke befolkningens ønske om forandring og demokratisering. Samlingsregeringen, hvor Morgan Tsvangirai og hans parti MDC-T blev presset ind i et tvangsægteskab med Mugabes ZANU-PF, har ikke været i stand til at forvalte magten effektivt og sikre en reel demokratisering af den autoritære stat.

På trods af løfter om reformer har ZANU-PF hårdnakket modsat sig kravet om at sikre, at menneskerettigheder og demokratiske principper overholdes. TV og radio kontrolleres af ZANU-PF og bruges aktivt til at sprede partiets propaganda, politiet arresterer politiske og civilsamfundsaktivister, der kæmper for demokrati og kritiske røster trues til tavshed af ZANU-PFs håndlangere. Det er i denne kontekst, at valget bør analyseres, og set i det lys er det svært at tale om et frit og fair valg.

De internationale nyhedsmedier har været enormt hurtige på aftrækkeren til at konkludere, at valgdagen i går forløb sikkert, retfærdigt og fair. Men mediedækningen står i stærk kontrast til, hvad Afrika Kontakts partnere siger, og de mange valgrapporter borgerne i Zimbabwe delte og deler i skrivende stund på de sociale medier.

"På trods af at det ser ud til, at valget forløb sig mere roligt i forhold til 2008, hvor oppositionen og civilsamfundet blev udsat for voldsomme overgrab, er meldingerne fra vores partnerorganisationer i Zimbabwes bekymrende", siger Christine Mulvad fra Afrika Kontakts Zimbabwe-gruppe. "Et roligt valg er nemlig ikke nødvendigvis udtryk for, at det har været fair og frit for Zimbabwes borgere at deltage. For som man siger i Zimbabwe: hvis du brænder mit hus ned, behøver du blot at rasle med tændstikæsken næste gang. Det er desuden for tidligt på nuværende tidspunkt, at konkludere, at valget har været fair for Zimbabwes borgere."

Ifølge Wellington Zindove, national koordinator for Afrika Kontakts partner, græsrodsnetværket Youth Forum, er den manglende vold i forhold til 2008 heller ikke tilstrækkeligt bevis for, at valget har været frit og fair: "Adgangen til medierne var for eksempel slet ikke lige for partierne, og Mugabes ZANU-PF kunne derfor relativt uhindret udsende propaganda gennem medierne. Mugabes politiske modstandere havde heller ikke den samme adgang til at føre valgkamp. Vi kan derfor ikke sige, at valget var frit og fair."

På de sociale medier har valgdækningen været massiv, især på twitter, hvor #ZimElections og #ZimDecides gennemsnitlig har haft ca. 30 indlæg pr. minut igennem hele dagen og aften. Stemningen her var til tider en valgfest, hvor borgerne var stolte og ekstatiske over at have afgivet deres stemme, men til andre tider var stemningen præget af frustration og dyb fortvivelse om særligt unge, der blev afvist at stemme på grund af, at de ikke stod på valglister. Desuden blev der tweetet om eksempler på borgere, der blev tvunget til, at lade folk de ikke kendte 'assistere' dem i stemmeboksen.

”Meldingerne på bl.a. de sociale medier peger på, at mange borgere ikke har haft mulighed for at registrere sig på valglisterne, og er dermed sat uden for demokratisk indflydelse. Desuden blev valgstederne ikke lukket kl. 19.00 som planlagt, angiveligt så folk der stod i kø kunne få lov til at stemme. Det skabte stor usikkerhed omkring, hvornår valgstederne kunne begynde at tælle deres stemmer op, og der skal ikke meget fantasi til at forestille sig hvordan en cocktail med lige dele forvirring, en betænkelig valgkommission og en mørk aften kan betyde - nemlig større chancer for fusk!”, udtaler Sofie Gry Fridal Hansen fra Zimbabwe-gruppen i Afrika Kontakt.

Uafhængigt af valgets udfald er det vigtigt at huske på at demokrati ikke er det, der sker på valgdagen men mellem valgdagene. Det er de vilkår borgere i Zimbabwe lever under til hverdag, der er afgørende for styrken af demokratiet. Lige nu afventer Zimbabwes borgere stadig på, hvad resultatet bliver, og fremtiden bringer.

For yderligere information kontakt:

Peter Kenworthy Informations- og kampagnemedarbejder, Afrika Kontakt, +45 35 35 92 32, peter@afrika.dk

Mere information om Afrika Kontakt og Zimbabwe-gruppen: www.afrika.dk,
<https://www.facebook.com/Afrikakontakt>, https://www.facebook.com/pages/STOP-Politisk-Vold-Mod-Kvinder-i-Zimbabwe/169261219774403?hc_location=timeline